

Spis treści

Wykaz skrótów	XV
Wykaz ważniejszej literatury	XXI
Przedmowa	XXVII
Przedmowa do wydania szesnastego	XXIX
Rozdział I. Zagadnienia ogólne	1
§ 1. Pojęcie sprawy cywilnej i postępowania cywilnego	3
§ 2. Rodzaje postępowania cywilnego	4
I. Proces	4
II. Postępowanie nieprocesowe	4
III. Postępowania pozasądowe	5
§ 3. Stosunek prawa procesowego cywilnego do prawa cywilnego materialnego	6
§ 4. Źródła prawa procesowego cywilnego	7
I. Kodeks postępowania cywilnego	7
II. Inne źródła prawa procesowego cywilnego	8
III. Judykatura i literatura	10
§ 5. Stosowanie przepisów prawa procesowego	12
I. Zasięg terytorialny przepisów prawa procesowego	12
II. Stosowanie przepisów prawa procesowego w czasie	13
Rozdział II. Postępowanie cywilne a inne postępowania	14
§ 6. Dopuszczalność drogi sądowej w sprawach cywilnych. Tryb postępowania	15
§ 7. Stosunek postępowania cywilnego do postępowania karnego i administracyjnego	16
I. Jurysdykcja cywilna i karna	16
II. Jurysdykcja cywilna i administracyjna	18
Rozdział III. Zasady postępowania cywilnego i jego przesłanki	20
§ 8. Zasady postępowania cywilnego	21
I. Zasada prawa obywateli do sądu	22
II. Zasada prawdy	23
III. Zasada równości stron	24
IV. Zasada dyspozytywności (rozporządzalności)	25

V. Zasada kontradyktoryjności	26
VI. Zasada jawności	26
VII. Zasada bezpośredniości	28
VIII. Zasada ustności	28
IX. Zasada koncentracji materiału dowodowego	29
X. Zasada formalizmu procesowego	30
§ 9. Przesłanki postępowania cywilnego	32
I. Przesłanki bezwzględne	32
1. Przesłanki bezwzględne pozytywne	32
2. Przesłanki bezwzględne negatywne	33
II. Przesłanki względne	33
Rozdział IV. Podmioty postępowania cywilnego	35
§ 10. Sąd	38
I. Jurysdykcja krajowa	38
II. Właściwość sądów w sprawach cywilnych	39
1. Pojęcie, rodzaje i badania właściwości	39
2. Właściwość rzeczowa sądu. Wartość przedmiotu sporu	43
3. Właściwość miejscowa sądu	47
4. Właściwość funkcjonalna (funkcyjna)	49
5. Skład sądu	52
6. Wyłączenie osób wchodzących w skład organów sądowych	54
III. Referendarz sądowy	56
§ 11. Prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, organizacje pozarządowe, inspektor pracy, powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów	58
I. Prokurator	58
II. Rzecznik Praw Obywatelskich	60
III. Organizacje pozarządowe	61
IV. Inspektor pracy	62
V. Powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów	62
§ 12. Strony	62
I. Pojęcie strony procesowej. Zdolność sądowa i procesowa	62
1. Zasada dwustronności	62
2. Zdolność sądowa	63
3. Zdolność procesowa	64
4. Zdolność postulacyjna	67
5. Legitymacja procesowa	68
II. Współuczestnictwo w sporze	69
1. Współuczestnictwo materialne	70
2. Współuczestnictwo formalne	70
3. Współuczestnictwo konieczne	71
4. Współuczestnictwo jednolite	71
5. Współuczestnictwo nienazwane	72
III. Interwencja główna i uboczna. Przypozwanie	72
1. Interwencja główna	72

2. Interwencja uboczna	73
3. Przypozwanie	76
IV. Reprezentacja stron w procesie	77
1. Uwagi ogólne	77
2. Pełnomocnictwo	77
Rozdział V. Koszty procesu	84
§ 13. Zwrot kosztów procesu	86
I. Koszty sądowe	86
II. Koszty związane z działaniem pełnomocnika	87
III. Koszty związane z działaniem uczestnika	87
IV. Koszty mediacji	88
V. Zasady ponoszenia kosztów	88
§ 14. Zwolnienie od kosztów sądowych	91
I. Zwolnienie od kosztów z mocy ustawy	91
II. Zwolnienie od kosztów sądowych z mocy orzeczenia sądu	93
III. Cofnięcie zwolnienia	96
IV. Wygaśnięcie zwolnienia	96
V. Zwolnienie od kosztów sądowych a egzekucja	96
§ 15. Zabezpieczenie kosztów procesu	96
Rozdział VI. Przedmiot procesu cywilnego	98
§ 16. Powództwa o świadczenie	100
§ 17. Powództwa o ustalenie prawa lub stosunku prawnego	101
§ 18. Powództwa o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego	102
Rozdział VII. Czynności procesowe	103
§ 19. Pojęcie, charakterystyka i rodzaje czynności procesowych	105
I. Czynności procesowe sądu	106
II. Czynności procesowe stron	107
III. Czynności procesowe prokuratora i organizacji pozarządowych, inspektora pracy oraz powiatowego (miejskiego) rzecznika konsumentów	107
§ 20. Przepisy ogólne o czynnościach procesowych	108
I. Pisma procesowe	108
II. Doręczenia	113
III. Posiedzenie sądowe	117
IV. Terminy	120
V. Uchybienia i przywrócenie terminu	121
Rozdział VIII. Postępowanie przed sądami I instancji	124
§ 21. Wszczęcie postępowania	128
§ 22. Postępowanie pojednawcze. Ugoda sądowa	129
I. Postępowanie pojednawcze	129
II. Ugoda sądowa	130
§ 23. Mediacja	131

§ 24. Pozew	136
I. Definicja	136
II. Kumulacja roszczeń	137
III. Rozdrabnianie roszczeń	138
IV. Przedmiotowa zmiana powództwa	139
V. Zmiany podmiotowe	140
VI. Odrzucenie pozwu	141
VII. Cofnięcie pozwu	142
VIII. Pozew w postępowaniu grupowym	144
§ 25. Skutki wniesienia i skutki doręczenia pozwu	145
I. Wniesienie pozwu	145
II. Doręczenie pozwu	146
§ 26. Obrona pozwanego w procesie	147
I. Uwagi ogólne	147
II. Uznanie powództwa	147
III. Zaprzeczenie i inne zarzuty	148
IV. Powództwo wzajemne	150
V. Bierność pozwanego	151
§ 27. Rozprawa	152
I. Przygotowanie rozprawy	152
II. Przebieg rozprawy	154
III. Zawieszenie postępowania i jego umorzenie	157
Rozdział IX. Dowody	162
§ 28. Zagadnienia ogólne	167
I. Dowody – definicja	167
II. Fakty niewymagające dowodu	168
III. Domniemania	169
IV. Uprawdopodobnienie	170
§ 29. Postępowanie dowodowe	171
I. Zagadnienia ogólne	171
II. Dokumenty	172
III. Zeznania świadków	175
IV. Opinia biegłych	178
V. Oględziny	179
VI. Przesłuchanie stron	180
VII. Inne środki dowodowe	181
§ 30. Zabezpieczenie dowodów	182
Rozdział X. Orzeczenia	184
§ 31. Zagadnienia ogólne	187
I. Uwagi wstępne	187
II. Rodzaje orzeczeń sądowych	188
§ 32. Podstawowe zasady orzekania	189
I. Przedmiot orzekania	189

II. Podstawy orzekania	192
III. Czas orzekania	192
§ 33. Rodzaje wyroków	193
I. Uwagi ogólne	193
II. Wyrok wstępny, częściowy i końcowy	194
III. Wyrok zaoczny	196
§ 34. Sprostowanie, uzupełnienie i wykładnia wyroków	198
I. Sprostowanie wyroku	198
II. Uzupełnienie wyroku	199
III. Wykładnia wyroku	199
IV. Nakazy zapłaty	200
§ 35. Postanowienia sądu	200
I. Postanowienia kończące postępowanie w sprawie	200
II. Postanowienia niekończące postępowania w sprawie	201
§ 36. Prawomocność, wykonalność i skuteczność orzeczeń	202
I. Prawomocność orzeczeń	202
II. Wykonalność i skuteczność orzeczeń	205
Rozdział XI. Środki odwoławcze	210
§ 37. Uwagi ogólne o środkach odwoławczych	215
§ 38. Apelacja	216
I. Zagadnienia wstępne	216
II. Postępowanie apelacyjne	223
§ 39. Zażalenie	228
I. Zażalenie od orzeczeń sądu I instancji	228
II. Zażalenie do innego składu sądu drugiej instancji (zażalenie poziome) ..	231
III. Zażalenie do Sądu Najwyższego	232
§ 40. Skarga kasacyjna	232
I. Zagadnienia wstępne	232
II. Postępowanie kasacyjne	237
§ 41. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego	244
§ 42. Wznowienie postępowania	246
I. Przyczyny nieważności	247
II. Właściwe podstawy restytucyjne	247
III. Termin	248
IV. Tryb postępowania	248
§ 43. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia ..	250
Rozdział XII. Postępowania odrębne	253
§ 44. Postępowanie w sprawach małżeńskich	253
§ 45. Postępowanie w sprawach ze stosunków między rodzicami a dziećmi	260
§ 46. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	261
§ 47. Postępowanie w sprawach o naruszenie posiadania	268
§ 48. Postępowanie w sprawach z zakresu ochrony konkurencji	270
§ 49. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji energetyki	273

§ 50. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji telekomunikacji i poczty	275
§ 51. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji transportu kolejowego	277
§ 52. Postępowanie nakazowe i upominawcze	279
I. Postępowanie nakazowe	280
II. Postępowanie upominawcze	284
§ 53. Postępowanie uproszczone	286
Rozdział XIIa. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym	292
Rozdział XIII. Europejskie postępowanie w sprawach transgranicznych	297
§ 54. Europejskie postępowanie nakazowe	298
§ 55. Europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń	301
Rozdział XIV. Elektroniczne postępowanie upominawcze	304
Rozdział XV. Postępowanie nieprocesowe	308
§ 56. Pojęcie i funkcja postępowania nieprocesowego	315
§ 57. Stosunek postępowania nieprocesowego do procesu cywilnego	315
§ 58. Zasady i przesłanki	317
I. Zasady	317
II. Przesłanki	318
§ 59. Podmioty postępowania nieprocesowego	318
I. Sąd	318
II. Referendarz sądowy	321
III. Uczestnicy postępowania	321
IV. Prokurator i Rzecznik Praw Obywatelskich	323
V. Organizacje pozarządowe i organy administracji państwowej	323
§ 60. Przedmiot postępowania nieprocesowego	324
I. Uwagi wstępne	324
II. Rodzaje spraw	324
§ 61. Czynności procesowe	325
I. Rodzaje czynności	325
II. Pisma, doręczenia, posiedzenia sądu i terminy	327
III. Koszty postępowania nieprocesowego	328
§ 62. Przebieg postępowania przed sądem I instancji	329
I. Wszczęcie postępowania	329
II. Przebieg rozprawy i orzekanie	330
§ 63. Prawomocność, wykonalność i skuteczność orzeczeń sądowych w postępowaniu nieprocesowym	331
I. Prawomocność	331
II. Wykonalność	332
III. Skuteczność	333
§ 64. Zaskarżanie orzeczeń wydawanych w postępowaniu nieprocesowym	333
I. Apelacja	333
II. Zażalenie	334

III. Skarga kasacyjna	334
IV. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia	335
V. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego	335
VI. Wznowienie postępowania	336
§ 65. Postępowanie nieprocesowe w poszczególnych rodzajach spraw	337
I. Sprawy z zakresu prawa osobowego	337
II. Sprawy z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli	340
III. Sprawy z zakresu prawa rzeczowego	346
IV. Postępowanie wieczystoksięgowe	346
V. Sprawy z zakresu prawa spadkowego	347
VI. Sprawy z zakresu przepisów o przedsiębiorstwach państwowych i o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego	349
VII. Sprawy depozytowe	349
VIII. Postępowanie rejestrowe	350
Rozdział XVI. Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt	351
Rozdział XVII. Postępowanie zabezpieczające	353
Rozdział XVIII. Postępowanie egzekucyjne	358
§ 66. Zagadnienia ogólne	366
§ 67. Organy egzekucyjne i ich właściwość. Uczestnicy postępowania egzekucyjnego	367
I. Organy egzekucyjne	367
II. Właściwość organów egzekucyjnych	368
III. Uczestnicy postępowania	369
§ 68. Tytuły egzekucyjne i klauzule wykonalności	369
I. Rodzaje tytułów egzekucyjnych	369
II. Klauzula wykonalności	371
§ 69. Wszczęcie, prowadzenie, zawieszenie i umorzenie egzekucji	373
I. Wszczęcie egzekucji	373
II. Prowadzenie egzekucji	374
III. Zawieszenie	375
IV. Umorzenie	376
V. Wysłuchanie	376
§ 70. Ograniczenia egzekucji	376
I. Ograniczenia podmiotowe	377
II. Ograniczenia przedmiotowe	377
§ 71. Powództwa przeciwegzekucyjne	378
I. Powództwo opozycyjne	378
II. Powództwo ekscydencyjne	380
III. Przepisy wspólne	380
§ 72. Środki zaskarżenia	381
§ 73. Sposoby egzekucji	382

I. Egzekucja z ruchomości	382
II. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	384
III. Egzekucja z rachunków bankowych	386
IV. Egzekucja z innych wierzytelności	386
V. Egzekucja z innych praw majątkowych	387
VI. Egzekucja z nieruchomości oraz ze statków morskich	387
VII. Egzekucja świadczeń niepieniężnych	390
VIII. Egzekucja z udziałem Skarbu Państwa oraz przedsiębiorców	392
IX. Egzekucja w celu zniesienia współwłasności nieruchomości w drodze sprzedaży publicznej	393
X. Egzekucja świadczeń alimentacyjnych	393
XI. Egzekucja przez zarząd przymusowy przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego	394
XII. Egzekucja przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego ..	394
§ 74. Wyjawienie majątku	395
Rozdział XIX. Międzynarodowe postępowanie cywilne	397
§ 75. Zagadnienia ogólne	401
§ 76. Jurysdykcja krajowa oraz zwolnienia od tej jurysdykcji	404
§ 77. Uznanie i wykonanie orzeczeń sądów zagranicznych	406
I. Skuteczność	406
II. Wykonanie	408
Rozdział XX. Uznanie i wykonanie niektórych orzeczeń sądów państw członkowskich Unii Europejskiej oraz pochodzących z tych państw ugód i dokumentów urzędowych	410
Rozdział XXI. Sąd polubowny (arbitrażowy)	412
§ 78. Uwagi wstępne	416
§ 79. Przepisy ogólne	418
§ 80. Zapis na sąd polubowny	419
§ 81. Skład sądu polubownego	421
§ 82. Właściwość sądu polubownego	423
§ 83. Postępowanie przed sądem polubownym	424
§ 84. Wyrok sądu polubownego i zakończenie postępowania	426
§ 85. Skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego	428
§ 86. Uznanie i stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej	430
Rozdział XXII. Postępowanie upadłościowe	434
§ 87. Zagadnienia wstępne	439
§ 88. Przedmiot postępowania	442
§ 89. Przebieg postępowania upadłościowego	442
I. Uwagi wstępne	442
II. Wszczęcie postępowania	443

III. Rozpoznanie	444
IV. Syndyk	445
V. Organy prowadzące postępowanie	446
VI. Uczestnicy postępowania	448
VII. Orzeczenia i środki zaskarżenia	451
VIII. Środki zaskarżenia	451
IX. Zgłoszenie wierzytelności. Układ	452
§ 90. Odrębne postępowania upadłościowe	453
§ 91. Międzynarodowe postępowanie upadłościowe	453
Indeks rzeczowy	457